

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทฤษฎีของครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทฤษฎี ของครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัยในแต่ละประเด็น ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทฤษฎี ของครูผู้สอน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ทั้งโดยรวม และรายด้าน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทฤษฎี ของครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมมติฐานของการวิจัย คือ ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันทั้ง โดยรวมและรายด้าน

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 (2548 : 7) จากสถานศึกษา 203 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 203 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,747 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,115 คน รวมทั้งหมด 5,065 คน

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ โดยถ้าประชากรมีจำนวนเป็นหลักร้อย ใช้กลุ่มตัวอย่าง 15-30 % ถ้าประชากรมีจำนวนเป็นหลักพัน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 10-15 % (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 38) แล้วสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 515 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน (15 % ของประชากร) ครูผู้สอน จำนวน 274 คน (10 % ของประชากร) และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 211 คน (10 % ของประชากร)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 51 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .968

ผลการวิจัย พบว่า

1. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทรรศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการ ด้านการจูงใจองค์กร โครงสร้างและการบริหารงาน ด้านหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก

โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจูงใจองค์กร โครงสร้างและการบริหารงาน ด้านภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน, ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามลำดับ

ครูผู้สอนมีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการ ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ด้านการจูงใจองค์กร โครงสร้างและการบริหารงาน, ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ ด้านหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการ ด้านการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงาน และด้านหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทำการทดสอบรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน และ ผู้บริหารสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่แตกต่างกัน

ด้านหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษา

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานและครูผู้สอนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน พบว่า ด้านภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการ คือ ควรบริหารจัดการ โดย
ยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงาน คือ ควรดำเนินการจัดทำ
แผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและผู้เรียน
พร้อมทั้งมีการสรุปผลการดำเนินงานเป็นรายปี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ควรส่งเสริมให้ครู ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย
สอดคล้องกับความสามารถพิเศษและความสนใจของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ด้านหลักสูตร
และสื่อการเรียนการสอน คือ ควรส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและบริบทของสถานศึกษาในทุกสิ้นปีการศึกษา
และด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน คือ ควรเปิด โอกาสให้ชุมชนได้เข้ามา
มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบ
การพัฒนาสถานศึกษา

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทฤษฎี
ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประเด็น
ที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทฤษฎีของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับ
มาก แสดงว่า บทบาทในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 นั้นต่างก็มีเป้าหมายที่สำคัญร่วมกัน คือ พัฒนาระบบการบริหาร
จัดการและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ทุกฝ่าย ดังที่ พันธ หันนาคินทร์ (2542 : 5) กล่าวไว้ว่า ในการดำเนินการจัดกิจกรรมของ
สถานศึกษาจำเป็นต้องมีผู้บริหารคอยดูแลให้งานขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพและตัวชี้วัด
ความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษานั้นอยู่ที่ความสามารถในการสร้างยุทธศาสตร์
บริหารงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

การบริหารงานด้วยความรวดเร็ว เรียบร้อย สามารถใช้ประโยชน์จากบุคลากรและปัจจัย ในการจัดกิจกรรมที่มีอยู่ได้อย่างสูงสุด โดยผลผลิตที่ออกมาคือนักเรียนต้องเป็นคนดี คนเก่ง และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข จึงทำให้ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพรรณนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ คำจันทร์ นาสะอ้าน (2546 : 126) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด และพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ทองย้อม สาครสูงเนิน (2548 : 125) ที่ได้ศึกษา พฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไพศาล ขุมพล (2548 : 91) ได้ศึกษาระดับ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของครูระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2546 และผลการวิจัย ก็พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการดำเนินงานสูงกว่าด้านอื่น คือ ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน โดยข้อที่มีระดับการดำเนินงานสูงเป็นลำดับ แรก คือ สถานศึกษามีการจัดแผนงานเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาการศึกษาและมีการนำผลประเมินมาใช้ตัดสินใจและปรับปรุงกลไกในการสร้าง ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า บทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากจะปรากฏเด่นชัดในด้านการเป็นผู้นำในการพัฒนาสถานศึกษา ให้ก้าวไปสู่ความเป็นมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หลาย ๆ ฝ่าย แล้ว สิ่งหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดี คือการเป็นผู้มีความสามารถในด้านการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนและการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือชุมชนซึ่งถือว่าเป็นผู้มีความใกล้ชิดกับสถานศึกษามากที่สุด ประกอบกับการดำเนินการบริหารจัดการศึกษา ในปัจจุบันได้เน้นให้สถานศึกษาจัดระบบการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) ดังจะเห็นได้จากการที่สถานศึกษาแต่ละแห่ง ได้จัดระบบการส่งเสริมให้

ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนและจัดการศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการคัดเลือกตัวแทนจากกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในหมู่บ้านหรือชุมชน ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาแห่งนั้น และบทบาทที่สำคัญของกลุ่มบุคคลดังกล่าวนอกจากจะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและจัดการศึกษาแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ให้ความเห็นชอบและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม ซึ่งผลแห่งการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลมาใช้ประกอบการจัดระบบการบริหารจัดการที่ดีใน โอกาสต่อไปได้อีกด้วย และในส่วนของจัดการเรียนการสอนซึ่งถือว่าเป็นภารกิจหลักและภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยที่กระบวนการจัดการศึกษาในปัจจุบันนั้น ได้เน้นให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจและสภาพบริบทของชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ ซึ่งการดำเนินการ ตามแนวทางดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาก็ได้มีการประสานความร่วมมือกับภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งถือว่าเป็นปราชญ์ชาวบ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้ง ในส่วนของความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน หรือความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน และจากการที่พฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปรากฏดังที่กล่าวมาข้างต้น ได้ส่งผลให้ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรเชษฐ์ วงศ์อุทัย (2547 : 95) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 และพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการประสานความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการศึกษา เช่นเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทฤษฎีของคัลเลอร์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เนื่องจากว่าบทบาทหน้าที่ด้านการปฏิบัติงานของครูผู้สอน มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปจากผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยที่ครูผู้สอนนั้นมีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร

ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะของภาระงานที่ถูกกำหนดไว้เป็นนโยบายของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนผู้บริหารนั้นมีบทบาทโดยตรงเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาระงานต่าง ๆ โดยการจัดสรรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานเข้าปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามนโยบายที่กำหนดไว้ ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการระบบงานภายในสถานศึกษาในฐานะผู้ให้ความเห็นชอบ ให้ข้อเสนอแนะ และตรวจการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในสถานศึกษา ดังนั้นจึงทำให้ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉาวร งานยางหวาย (2544 : 108) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู อาจารย์ และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นปรากฏว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครู อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญเลิศ อ่อนกุล (2545 : 88) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดราชบุรี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวพล แสงประสิทธิ์ (2546 : 115) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนคติของผู้ช่วยบริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูผู้สอนกับผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน พบว่า แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงด้านการบริหารจัดการ โดยการนำแนวทางหรือนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดมาดำเนินการภายในสถานศึกษาหรือการกำหนดนโยบาย โดยการวางรูปแบบการบริหารงานให้สอดคล้องกับสภาพและบริบทของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายใต้กรอบที่กฎหมายกำหนด มีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการกำกับและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในลักษณะของการให้ความเห็นชอบ การให้ข้อเสนอแนะ และการรับทราบสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเพิ่มเติมของสถานศึกษา ครอบคลุมภาระงานด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล

รวมไปถึงด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้ว จะพบว่า บทบาทด้าน การปฏิบัติงานของบุคคลทั้งสองนี้ มีความใกล้เคียงกันมาก จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษากับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทรรศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายคือ ควรส่งเสริมให้ครู ได้จัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับความสามารถพิเศษและความสนใจ ของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนถือว่าเป็น ภารกิจหลักที่สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องดำเนินการให้มีประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ มากที่สุด โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนซึ่ง ได้ชื่อว่าเป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบ โดยตรงกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูป การศึกษา นั่นก็คือ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข และการที่ครูจะสามารถดำเนินการตาม แนวทางดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดีนั้น ก็ย่อมมีผลมาจากหน้าที่ผู้บริหาร สถานศึกษาซึ่งเป็นบทบาทมากที่สุดคนหนึ่งในการบริหารจัดการและการจัดระบบงานภายใน สถานศึกษา ให้การส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกทั้งด้านการจัดหาสื่อประกอบ การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครู ได้มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียน การสอน โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และสอดคล้องกับความสามารถพิเศษและความ สนใจของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมเกียรติ ขจรสุวรรณ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช และพบ ข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้เหมาะสมกับนักเรียน ให้นักเรียน แสดงความคิดเห็นให้มากที่สุด เช่นเดียวกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

3.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า ด้านอื่น ๆ คือ ด้านหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควร ดำเนินการโดยปฏิบัติตนให้เชื่อว่าเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกระตุ้น ให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หรือหลักสูตรสถานศึกษา มีการประเมินผลการใช้และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุกสิ้นปีการศึกษา พร้อมกับดำเนินการ จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัยเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ ประกอบการศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกห้องเรียน

3.1.2 ควรมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ในด้าน การปฏิบัติงานระหว่างบุคลากรครูในสถานศึกษาและสถานศึกษาใกล้เคียงเพื่อให้ครูนำแนวคิด ที่ได้รับมาพัฒนาตนเองและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

3.1.3 ควรมีการสร้างเครือข่ายสัมพันธ์ชุมชนนอกเหนือจากคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กับสถานศึกษาอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ระหว่างเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการบริหารงาน แก่ผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นแนวทางเดียวกัน

3.2.2 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัล ดีเด่นทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับประเทศ

3.2.3 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผล ต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนและบุคลากรในสถานศึกษา